

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen järjestäminen 2026-2035 - palvelutarpeen muutokset ja järjestämisen vaihtoehdot

KHALL 21.09.2026 § 290
3158/12.00.00/2026

Valmistelija

Fabig Mari

Vuoden 2026 talousarviossa on linjattu, että kaupungin talouden tasapaino-ohjelma päivitetään vuoden 2026 aikana vuoden 2027 tulo- ja menorakenteessa tapahtuvien muutosten vuoksi. Talousarviossa tarkoitettua tasapaino-ohjelmaa valmistellaan kaupunginhallituksen ohjauksessa tavoiteohjelmana. Valmistelussa huomioidaan tiedossa olevat muutokset kaupungin tulo- ja menopohjassa, lukiokoulutuksen valtionosuusrahoituksessa sekä väestörakenteessa.

Osana tavoiteohjelman valmistelua on sivistys- ja opetuspalvelujen yhteistyönä laadittu selvitys varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelujen järjestämisestä vuosina 2026–2035. Selvityksen tarkoituksena on muodostaa päätöksenteon tueksi kokonaiskuva siitä, miten palvelujen järjestämistä voidaan mukauttaa lasten ja nuorten määrän vähenemiseen sekä kaupungin rahoituspohjan muutoksiin. Tarkastelu kohdistuu varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen.

Selvityksessä tarkastellaan palvelujen järjestämisrakennetta, toimipaikkojen ja tilojen käyttöä, henkilöstöressurssin sopeuttamista sekä lakisääteisiä tehtäviä täydentäviä palveluja ja toimintoja. Lisäksi siinä tuodaan esiin vaihtoehtojen välisiä yhteyksiä ja riippuvuuksia sekä arvioidaan alustavasti toiminnallisia, pedagogisia ja taloudellisia vaikutuksia. Selvityksessä esitetyt vaihtoehdot muodostavat osittain toisiinsa kytkeytyvän kokonaisuuden, minkä vuoksi niiden vaikutuksia ja toteuttamismahdollisuuksia on tarpeen arvioida yhdessä.

Selvityksessä käytetyt koulukohtaiset oppilasennusteet perustuvat 10.3.2026 oppilasmäärätietoihin. Perusopetuksesta ja lukiokoulutuksesta laaditaan 20.9.2026 tilanteen mukaiset ajantasaiset oppilas- ja opiskelijatilastot. Tilastojen valmistuttua myös oppilasennusteet päivitetään, minkä jälkeen ne ovat käytettävissä jatkovalmistelun ja myöhemmän päätöksenteon tietopohjana.

Selvitys osoittaa, että lapsi- ja oppilasmäärien sekä palvelujen rahoituspohjan muutos on pitkäaikainen. Palvelujen järjestämistä, käytössä olevia tiloja ja henkilöstöressursseja on tämän vuoksi tarpeen tarkastella ennakoivasti yhtenä kokonaisuutena. Osa selvityksessä esitetyistä keinoista voidaan toteuttaa vuosittaisen talousarvio- ja toiminnansuunnittelun yhteydessä. Palvelurakenteeseen kohdistuvat muutokset edellyttävät puolestaan erillistä jatkovalmistelua, vaikutusten arviointia, kuulemista ja päätöksentekoa.

Selvitys ei sisällä esitystä yksittäisen vaihtoehdon toteuttamisesta, vaan se muodostaa pohjan vaihtoehtojen arvioinnille ja jatkovalmistelun suuntaamiselle. Sen tarkoituksena on toimia kaupunginhallituksen keskustelun ja jatkovalmistelua koskevien linjausten pohjana. Mahdollisista palvelurakenteen muutoksista päätetään myöhemmin erikseen linjausten pohjalta laaditun tarkemman valmistelun perusteella toimivaltaisissa päätöksentekokierroksissa.

Yritysvaikutukset	Selvityksellä ei ole välittömiä yritysvaikutuksia, mutta siinä tarkasteltavat ratkaisut voivat toteutuessaan vaikuttaa erityisesti kuljetus-, varhaiskasvatus- ja tukipalveluita tuottavien yritysten toimintaan sekä alueiden elinvoimaan.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee selvityksen tiedoksi ja lähettää sen sivistyslautakunnalle lausunnon antamista varten. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelijatilastot sekä ennusteet päivitetään 20.09.2026 tilanteen mukaisiksi ja liitetään sivistyslautakunnalle toimitettavaan aineistoon.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin. Talousjohtaja Ari Virolainen ja sivistysjohtaja Mari Fabig olivat paikalla tämän pykälän käsittelyn ajan.
Täytäntöönpano	Sivistyslautakunta
Lisätietoja antaa	sivistysjohtaja Mari Fabig 044 577 5280 talousjohtaja Ari Virolainen 044 577 2241 kaupunginjohtaja Mika Hatanpää 044 577 2210
